

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicijska, Semeniške ulice št. 2.

Naznauila (inzerati) se sprejemajo in veljá trisopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 60.

V Ljubljani, v soboto 14. marca 1885.

Letnik XIII.

Nekdaj in sedaj.

Ako te pripelje slučaj v dotiko s starim možem ter prideta v pogovoru na pretekle čase, s kako zgovornostjo ti začne pripovedovati: to so bili srečni časi, ko sem bil še mlad, ljudstvo je bilo pošteno in pridno, zaupati si smel vsakemu, živelo se je lahko, prav res zlati časi. Kakošen pa je sedanji svet? Kje je še poštenost doma? In starček si želi iz tega hudega sveta.

Res je tako modrovanje staro malo manj kakor svet, a včasih ni popolno prazno. Tako mislim je tudi dandanes dovolj modrosti v taki sodbi starega moža. S skušenim očesom motri sedanji svet in nekdanji svet in pride do sklepa, da je dandanes težko živeti. Sicer je bilo nekdanj tudi hudobnih ljudi dovolj na svetu, ali toliko zla vendar ni bilo na njem. Le pogledj po svetu in spoznal bodeš, da je resnična ta trditve!

Človeška družina je postala gnjila, zli duh se šopiri v njej in jo spravlja v vedno večo nesrečo. Mnogi ugovarjajo: Veliko hudega je res na svetu; pa tudi nekdanj ga je bilo dosti; eno stoletje je podobno drugemu in naše stoletje pač ni slabše, kot so bila pretekla.

Kaj opomni odlični francoski pisatelj k tem besedam? On odgovarja: Ljudje trdijo, da so si vsa stoletja enaka in da so danes ljudje taki, kot so bili. Ali treba je previdnemu biti, kdor izgovarja take splošne stavke; lahko se mu očita, da jih je izgovoril iz lahkomišljenosti ali lenobe. Ravno nasprotno trdim: Vsako stoletje se loči od drugega po nekem posebnem značaju, ki je samo njemu lasten. Nikakor ne tajim, da je bilo in bode na svetu vedno mnogo hudobij, napak in pomanjkljivosti; ali napake so različne po količosti, po značaju, kakošnosti in velikosti.

Ali govori resnico francoski pisatelj? Govori jo. In da spoznaš njegovo trditve kot resnično, hočeva primerjati sedanjo Evropo z nekdanjo Evropo. Primerjava sedanjo dobo z onim časom, ki deli zgodovino krščanske družine v dva velika dela, s časom, ko se je pričelo neko prerojenje (renaissance).

Ni še preteklo štiri sto let, ko je bila Evropa katoliška, le z malimi izjemami; in danes? Komaj polovica in še ne. Jeli pač sreča to za človeštvo? Kjer gine katoliški duh, ondi ne najdeš srečnega ljudstva.

Pred štiri sto leti je bila zakonska zveza nedotakljiva. Zakon je bil svet vsej evropski družini. In danes? Kaj ima pomeniti civilni zakon, ki je vpeljan malo da ne po celi Evropi? In ločitev zakona na Francoskem in drugod, ali ni to najžalostnejša prikazen? Zakon se krši, družina razpada, kje so nekdanji srečni časi?

Kako redek je bil dvoboj pred štiri sto leti; kako hude so bile kazni določene onim, ki bi si skušali rešiti čast — v dvoboju! Krščanski duh je zatiral to divjo razvado. In danes? „Moderne“ Evrope si ne moremo misliti brez dvoboja. Kaj mari današnjim vitezem versko prepričanje; nedolžna besedica zadostuje in že pokliče tak novodobni vitez nasprotnika na dvoboj, da reši „čast“; se vé, da pri tem je on in ostane lahko največi hudobnež. Saj ima čast danes kaj čuden pomen.

Pred štiri sto letmi je bil samomor neznan krščanskim ljudstvom. Ali danes je izginil ves moralni čut iz src. Postalo je splošno to zlodejstvo, ki je napolnjevalo naše očete s strahom in gnjusom. Danes že nič posebnega ni, ako se sliši: ta in ta se je ustrelil. In statistike nam kažejo kaj žalostne podatke. Kam bode prišlo to? se vpraša trezno misleči človek? Srečna doba!

Pred štiri sto leti še niso stala po Evropi gledališča, ki bi očitno sramotila dobre navade in šege ter žalila verska čutila. Danes je Evropa prenapolnjena z gledališči, v ktere zahaja na tisoče ljudstva, ki toliko bolj ploskajo, kolikor bolj spolske vidijo predstave. Igra mora biti — no, saj veste kakošna. Povsod vidiš nespodobnih podob, da zarudiš, ako imaš le še nekoliko sramote. Zabavne knjige in pesniška dela se ne čitajo in ne hvalijo, če nimajo dvomljive ali naravnost pohujšljive vsebine. Te baže knjižure in pesni so svet dandanes poplavile. Saj se sme govoriti proti Bogu, cerkvi, državi. Še več

— to spada celó k dobremu „tonu“ — oliki. Srečen čas, zares!

Pred štiri sto leti je bila Evropa še socijalna hierarhija. Vladala je prava prostost in sreča. Ali danes, kje je prava prostost? Ali jo najdeš v socializmu, nihilizmu, liberalizmu, ali kje? Splošno mnenje o dobrem je izginilo, ljudski glas ni več Božji glas; da, zares mnogokrat!

V hiši, na cesti, povsod divjá prevrat. Kralji se majejo na svojih prestolih. Nezadovoljna ljudstva nosijo v svojih srcih sovraštvo do oblasti; hlepajo le po razkošnem veselju in po imenju. Le materijalna sila more brzdati še to ljudstvo. Včasih ni bilo treba toliko policije, toliko varuhov javne varnosti. Krotil je ljudstvo krščanski duh. Ali danes se trese Evropa, naj ima tudi toliko varuhov, saj se tudi sliši dan na dan toliko o „napredku“, kakor o zavratnih napadih. Čuden napredek to! Nek skrivnostni čut ljudstvom govori, da je v veliki nevarnosti in da jih zná nesreča zadeti tudi v tem naprednem času, zgori se jim lahko, kot se je zgodilo Baltazarju pri razkošni pojedini.

Le kratko sem omenil posamezna zla; kratke so bile primere. Kdor ni slep, ta mora videti, ali je pač bolje bilo na svetu nekdanj ali sedaj? Nравstveni duh pojema, oblasti so le nekake sence, skrivne družbe rujejo in rijejo na tihem, pa vspesno. To so dobrote našega tako hvaljenega stoletja, ki se imenuje napredno.

Evropa se je hotla otresti varstva katoliške cerkve, hotla je pa pustiti Božji red, Božjo veljavo je spodrinila in na njeno mesto postavila človeško veljavo. Izredila je gada na svojih prsih. Časi so slabi. Gosto pregrinjalo nas loči od prihodnosti. Ne-ktore napolnuje upanje, druge strah; vsi pa nekako plašno poprašujejo: kaj bode?

Če je pa razgled tako žalosten, ali smemo zaklicati: Prepozno je? Tega klica ne smemo izgovoriti. Kdor ima skrbeti za blagor ljudstva, ta naj ruje plevel in seje dobro seme. Dobro seme bode gotovo rodilo dober sad prej ali poznej.

Ako je „sedaj“ tako žalostno, delajmo, da bode prihodnost srečnejša! F. R.

LISTEK.

Pisma iz tujine.

II.

(Konec.)

Na drugi strani pa imej vsak Slovenec na tujem prihranjen svoj kotiček na prvotnem svojem domu, stalen kraj, kamor se hočeš, ako ne že prej, vsaj na svoje stare dni zopet povrniti. V tem kotičku imej tudi vsakdo, ki si na tujem, svojo hranilnico, v kateri ti je vlagati svoje prištedene novce. To si dolžan, le premisli: Tvoje vzgojevanje, vzrejanje in učenje stalo je tvojim roditeljem, tvoji občini, slovenski deželi dokaj novecev. To vse skupaj zračunjeno je morebiti že prečejšen kapital. Zato lahko rečemo, da predstavlja vsak človek toliko in toliko kapitala. Čem večja izobraženost, tem večega zneska je bilo treba. Ako ti je pa pozneje iti na tuje in bi ti tam pozabil svojih in pozabil slovenske domovine, vržen je ta kapital v tuje žrelo, ti pa služiš onemu, komur nisi ničesar dolžan, ali saj ne toliko, kakor prvemu, pravemu upniku, ki je tebe izredil na lastnih prsih,

hrbet obračaš. Nehvaležnost je grda grehota. Zato je treba tako računati: Ti tujina, si moja mačeha, imaš me k uslugam. Ali zarad tega zahtevam od tebe ne samo toliko, da bi se mogel sam pošteno in dobro preživeti, ampak vsled tega, ker sem ti jaz kot tujec s svojimi silami, to je s svojim kapitalom na potrebo, tudi še poseben znesek za to, da morem ta kapital, kterege mi je posodila domovina, povrniti in zbrisati.

Ves naš narod tako misli, kar je naravno in praktično mišljenje. Samo en izgled: Narodiš se za desetega brata. Vsled tega ti ni ostanka na domu, hočeš ali nočeš, po svetu moraš. Na zadnje stakneš malo službico, bodisi za pisarja, doma pa pravijo, da si tam in tam Bog vé v kaki veliki službi. Nam Slovincem je od nekdanj kapitala primanjkovalo, zato dobiš tako-le pismo: „Ljubi brat! Lepo te pozdravljam in ti naznanjam, da pri nas ni nič kaj posebnega novega. Voli smo minulo jesen prodali, ker je bilo treba davke plačevati, zdaj na spomlad bo pa treba iti na somenj po druge. Pa saj veš, kako je trdo za denar, in ravno petdeset gold. mi manjka, ker veš, da ne morem take robe kupiti, da bi bila za nič. Prosim te, pošlji mi toliko, ali vsaj manj

ne, kolikor ravno premoreš. Za povračilo bodi le brez skrbi, vse ti bom po bratovski zopet odštel. H koncu svojega pisma te še enkrat lepo pozdravim, ter te prosim, da nikar name ne pozabi.“ Prebravši pismo, čuje se ti nekakošno godrnjanje, da ga ni pisma brez nove finančne operacije, vendar se vsedeš in napišeš ljubemu bratu, da naj nikar ne misli, da kar v noveih tičiš, da si mu že toliko in toliko izdal in da bode tvoja vera in njegov up kmalu h koncu. Nazadnje pa praviš, da mu pošiljaš po poštni nakaznici 30 gold., za 20 gold. naj se pa še pozneje enkrat oglasi, ko se ti mošnjček zopet nekoliko napolni.

Dvajset gold. je sedaj postavljenih v proračun kot „extraordinarij“, treba je toraj pogledati za kak poseben zaslužek. Ali posebnih dohodkov ni vsaki dan, zato je treba skrečiti stroške. Kje začeti? Pri pijači. Ne privoši si odslej četrt litra, zadostuje ti osminka trtnega soka, ter se tolažiš s tem, da bratu pomagaš. Obetaš tudi, da hočeš prihodnjič v bratovščino treznosti se vpisati, ter resno se vaditi v krščanskem zatajevanju. Ali se bode treba ločiti tudi od svoje pipe, to si hočeš še premisliti; treba je poprej pregledati v „življenje svetnikov“, ni li hudobni

Politični pregled.

V Ljubljani, 14. marca.

Notranje dežele.

Pri točki „*ljudske šole*“ budgetne debate, oglasil se je v državnem zboru slovenski poslanec, dr. Poklukar. Pred njim govorilo je že več govornikov, ki so se večinoma vsi pritoževali o slabi vravnavi sedanjih ljudskih šol po svojih deželah. Poslanec Ciani pobijal je namero v laških Tirolih nemške šole vpeljati, češ, da bodo ljudje nemški znali, si bodo še mnogo več pri tujcih prisluzili, kar pa nikakor ni res. On sam visoko čisla nemščino, toda ležeče mu je tudi na tem, da se otroci kaj naučé. Ako bi se učili nemščine, bi se pri tem nič ne naučili, kajti v maternem jeziku ovirala bi jih nemščina, v nemščini bi pa ne mogli prospovati, ker bi doma nijedne besede nemščine ne slišali. Poslanec Kovalski toži o izredno slabih ljudskih šolah pri Rusinih, katerim je povod slabo sestavljen c. kr. deželni solski svét. Vlado poziva, da naj skrbi za zboljšanje omenjenih šol. Poslanca Hofferja nezrečeno Rohrweckova reč v srce peče in obžaluje, da se je na šolskem polji zopet tolikanj vpliva cerkvi dovolilo. Nekaj časa bilo je dobro, sedaj so pa nastopili zopet časi nazadnjaštva. Poslanec Poklukar ponovil je na kratko vse, kar se je do sedaj o tem predmetu govorilo ter iz tega polagoma preide na šolske in jezikovne razmere po Kranjskem. Rač pripoznava, da so po Avstriji učiteljska na taki podlagi, kakor bi morala povsod biti; neovrgljiva je pa resnica, da se najboljši vseh na najlažji način ondi doseže, kjer se predmeti v materinščini predavajo. V narodni šoli mora biti materinščina učni jezik, to je glavno in prvo načelo izgoje in za tegadel jako obžaluje, da je minister opravilne in povsem srečne poskuse slovenskega poduka po srednjih šolah kot ponesrečene zavrgel. Prav naravno je, če se Slovenci iz prej navedenih vzrokov za svoj jezik potezajo ter Nemci po Kranjskem in v Ljubljani nikakor ne bodo prikrajsani. Govornik omenja srečnih razmer, v katerih se Nemci v Ljubljani gledé šolskega poduka nahajajo ter preide primoroma na Slovence po Koroškem živeče. Dr. Poklukar sklence s srčno željo, da bi že vendar enkrat prišel čas, v katerem se ne bo treba leto za letom v budgetni debati Slovincem pritoževati gledé pravic našega jezika v javnosti. Da se bo to vresničilo, morajo najprej nasprotniki sami gledati. — Dobro je bilo, da se je zopet eden slovenskih poslancev oglašil, da vsaj na Dunaji in po svetu ne bodo mislili, da nam pod to vlado res pečene piške v usta leté. Kaplja za kapljo trdo skalo prebije, beseda za besedo leto na leto ponovljena nam bo pa v narodnostnem oziru zdolbila kotlinico, katero bi naši materinščini radi pripravili na njenem domu, iz ktereja jo je tuja pritepenka po jezevo spodrinila.

Ravno pred izvršenjem naučnega budgeta pokazal je *minister Conrad* v državnem zboru svoje prave nazore, k čemar ga je Tirolski poslanec P. Greuter priklical. Levičarji so mu ploskali kakor besni, ne Greuterju, temveč Conradu in so mu s tem spričevalo podpisali, da Conrad je kri njihove krvi in meso njihovega mesa. Saj veste, kako je že lansko jesen in zopet letos P. Greuter očitno grajal veleizdajsko postopanje Dunajskih vseučiliščnikov — minister Conrad pa gré tisto veleizdajsko postopanje v državnem zboru izgovarjat, hvalisat in povečevati! Ne bomo prevdarjali, se tako govorjenje ministru nauka in bogočastja spodobi ali ne? To prepuščamo njemu; besede, ki mu jih je Greuter zaklical, se nam zdejo kakor neki memento mori! Skoraj si misliti ne mo-

remo, da bi si avstrijski minister upal v očigled ostale vlade in ljudskih zastopnikov tako govoriti in vendar se je zgodilo! Na desnici si bodo njegove izjave dobro zapomnili. Dunajevski je rekel, da je sedanja vlada dokazala, da se dá tudi brez levičarjev vladati; Conrad je ravno narobe naredil, iskal si je hvale levičarjev in dobil jo je v polni meri, mar li bode pa z njo laglje vladal in ljudstva zadovolil, je pač drugo vprašanje. Z današnjo večino v državnem zboru pa ni mogoče, saj tako bi bilo misliti. Tudi minister Conrad menda tako misli (?) prosil je toraj večeraj za odpustenje, rekoč, da naj si medbosojno odpusté in naj dalje v miru med seboj živé!!!

V nemškem državnem zboru imeli so na dnevnem redu obravnavo o podpori za društva, ki se pečajo s prometom mednarodne trgovine. To so v prvi vrsti železnice in parniki. Gledé teh posvetovali so se 12. marca v nekterih temeljitih spremembah, ki se jim v tej stroki potrebne zdé. Pred vsem se je sprejel nov predlog, da se morajo nemški parniki na poti v inostranstvo in domú gredé oglašati v kaki belgiški ali pa holandski luki, čemur sta tudi minister Bötticher in generalni poštmajster Stefan pritrdila. Vendar sta pa oba rekla, da bi ne bilo dobro, ako bi vlada kako luko stalno določila. Proga Brindisi-Aleksandrija se bode podaljšala do *Trsta* in bo toraj vendar-le Trst postal začetna postaja nemškega parobrodnege društva med Evropo in severno Afriko. Pri vseh dobrotah, ki jih bo Trst vsled tega vžival in se bo morda tudi še trgovinski povzdignil, se ne moremo znebiti misli, da bode to prvi korak do nameravanega ponemčevanja Trsta pozneje in do razširjenja kraljestva Bismarkovega do Adrije. Tolaži nas, da bodemo imeli dva sosedá, ki se bodeta za naš delež pulila in v takem slučaju pravijo, da se navadno tretjemu dobro godi. Duobus litigantibus tertius gaudet, je že silno star pregovor in mora toraj že nekoliko resničnega biti, ker se še vedno ponavlja. Če si bomo le količkaj prizadevali, se nam bode morda pozneje bolj godilo, kakor se nam sedaj ondi godi; kajti imeli bomo opraviti z razcepljenimi močmi, tukaj nekaj, nekaj tam. Nasprotnik delil se bo v dva tabora, mi bodemo pa lahko edini, složni in na boljsem bomo, kakor smo danes. K temu se je tudi društvo „Edinost“ nekaj krepkeje na noge postavilo in je bolj delavno postalo, ki ob odločilnem trenutku tudi ne bo rok križem držalo. Pri večem zaslužku, ki ga bo pomnožen promet v Trst prinašal, pripadel bode večji del Slovincem, katerih je med delavci vendar velika večina ondi. Le za domače šole treba bo še poskrbeti naj si že bo potem na ta ali oni način. Če že nameravano ponemčevanje mora priti, je vsaj naša dolžnost, da ga kolikor mogoče dobro pripravljeno počakamo.

Vnanje države.

Bismarkovi Nemci v veliki nemški državi so veliko bolj poštene, kakor pa njihovi nerešeni bratje po Avstriji, posebno pa strmoglavil liberalci po severnih Čeahah, kar se tiče namreč političnega poštenja. Znano je, kako je velikonemški puran *Knotz* iz severo-česke dežele v državnem zboru grdo zabavljaval Slovanom in sedanji vladi, ter kričal, da se Nemeem krivica godí. Vpil je tako grdó, da so ga celó v Bismarkijo slišali; da, še več: njegov govor celó po „*Neue Preuss. Ztg.*“ odmeva. Navadno se pravi, da, kakor kdo v gojzd zavpije, tako iz njega odmeva. Pri Knotzu je pa ravno narobe. Odnev iz „*Neue Preuss. Ztg.*“ je ves podoben svarilu modrega učitelja, ki neposajenega paglavca ošteva zaradi njegove vsakorečnosti, ter mu očita blebetavost. Pomenljivo je vprašanje, pravi „*Neue Preuss. Ztg.*“, ali je ravno dandanes tako postopanje od strani avstrijskih nemško-liberalcev umestno

besede, obljuba dolg dela, prečul si že katerokrat do polnoči vkvarjajoč se spostranskim delom, vendar onih dvajset gold. le še ni skupaj. E, kaj za to, poskusimo še dva, tri dni, kako se živi ob kruhu in vodi.

Med tem je svotica okrogla, ti jo pošlješ bratu, ta pa pripoveduje svoji deci, kako bogatega in dobrega strica imajo tam v deveti deželi. Kaj pa praviš, znabiti prašate, o postu, o suhem kruhu in mrzli vodi. Kaj hočem reči? Greh ni, a prav nadležno je in upam, da bratec ne bode več take požrtvovalnosti od mene tirjal. Za zdaj naj si bode, če tudi krajcarja ne dobim nazaj, kaj pa bi mi bilo pomagalo, naj bi jih zanikrno zapravil. V mošnjičku nič kakor zdaj, zraven pa znabiti težka glava in ranjena vest; tako se mi pa vendar dobro zdi, da sem pomagal svojim ljubim domačim — saj so včasih tudi kako pomanjkanje imeli v letih mojega šolanja. Tako je bratovska ljubezen dobila zopet nekaj hrane, meni pa je ljuba domovina postala še ljubša; če Bog dá, tudi na tujem jo ne bom pozabil.

Da ste mi v ljubi slovenski domovini vsi zdravi!

Na Nižeavstrijskem, meseca marca 1885.

Božidar Rožanski.

v deželi, kjer ste dve veliki narodnosti druga na drugo navezani? Velika nevarnost zdí se nemškemu listu na tak način česko narodnost žaliti, kakor je to storil Knotz, ki bi se po vsi pravici lahko pisal „Klotz“, kakor ga je „*Politik*“ zapisala v svoj dnevnik. Če je le količkaj ktera reč neumestna, gotovo na noben način ni umestno zbudljivo govorjenje, katero je po vsem sposobno nemško narodnost proti sedanji vladi hujskati.“ Tako sodijo poštene Nemci v rajhu o svojih zatiranih bratih, nemških irredentovcih po severnih Čeahah.

Bolgarsko sobranje brzojavilo je caru Aleksandru svojo vdanost ter mu je priporočilo zatirane brate svoje po Macedoniji. Car je na tisti telegram odgovoril, da ga je izraz vdanosti in ljubezni bolgarskega naroda globoko ganil ter da je žalostni položaj kristijanov na Balkanu že zdavnej njegovo pozornost na-se obrnil. Tudi drugi ruski dostojanstveniki, kakor so grof Ignatjev, knez Dondukov-Korsakov i. dr. izjavili so svoje sočutje zatiranim Bolgarom po Macedoniji. Bolgari se pridno zbirajo po taborih po iztočni Rumeliji in po Macedoniji, kjer sklepajo resolucije vdanosti do bolgarskega kneza, do njegovega kabineta in do ruskega cara, od ktereja se v svojem neznosnem položaji pomoči nadjajo. Turški roparji so navzlic tem resolucijam vedno bolj predrzni. Že zopet prihajajo pritožbe iz srbsko-turške meje, da so roparji plenili po vaseh, da so ljudi morili, ženski spol oskrnjevali, hiše palili, živino pa seboj odganjali. Srbom je v očigled turške malomarnosti tudi že potrpljenje pošlo in se bodo sedaj požrešnim in divjim arnavtom sami po robu postavili, kar jim nikakor ne bo posebno težavno, ker imajo vendar-le po vseh večih mestih pešce in topničarje, kakor tudi nekaj konjikov na razpolaganje.

Vsled najnovejših poročil iz *Belgije* ponudila je afrikanska družba ob Kongu, belgiškemu kralju Leopoldu naslov kralja Kongijskega, ktereja pa kralj Leopold noče sprejeti, temveč pravi, da rajši ostane, kar je bil do sedaj, namreč družbe pokrovitelj. Postavili ga bodo toraj s kraljevo častjo jako slovesno za vrhovnega pokrovitelja novi državi. Za generalnega guvernerja imenovan bode pa preiskovalec Stanley.

Izvirni dopisi.

Z Gorenjskega, 12. marca. Čudno, pa vendar resnično! Ni dolgo, kar je knezoškofijstvo vsled določila visoke c. kr. vlade nekterim župnikom in kaplanom pomnoženje maš iz verskega zaklada poslalo, ktere naj dotični gospodje opavljajo namesto onih stalno izpraznjenih kuracij in kaplanij. — Vsled pomanjkanja duhovščine morajo nekteri župniki in kaplani toliko delati, kar so popred 3 ali 4 duhovniki opravljali, zaradi tega jih veliko prezgodaj opeša in gré ali v pokoj, ali v hladni grob. — Za plačilo njih truda se jim od leta do leta obeta povišanje plače; a v resnici se jim le pomanjšuje. — Je-li tako ravnanje ironija, ali — ? Drugim stanovom se plače res povišujejo jako zdatno, le duhoven mora s tim izhajati, kakor mu je bilo odločeno pred sto leti. Pa saj še to se mu le znižuje in zmanjšuje. Čudno, pa vendar resnično!

Z Dolenjskega, 10. marca. („*Strossmayerjeva poslanica*“.) Ker je „Slovenec“ od severja prinesel ali vsaj omenil že raznih pastirskih listov ozirajočih se na tisočletnico naših slovanskih blagovestnikov, naj se ozre še na jug ter oznani list, ki ga je izdal na dan svoje sedemdesetletnice slavni prvak jugoslovanski Josip Juraj Strossmayer. List obsega 60 strani. Razdeljen je v dva dela. V prvem delu ozrl se je vladika v preteklo zadnje dni, v drugem pa v prihodnje. Iz obojnega časa izbral si je najvažnejše dogodke: iz preteklega Leonovo okrožnico „*Humanum genus*“, iz prihodnjega tisočletnico Metodovo ali prav za prav Cirilovo in Metodovo. Do 47. strani obdeluje v okrožnici za svoje verne prav poljudno opasno društvo „slobodnih zidarov“ in sicer v treh oddelkih. V 1. pripoveduje, kaj je to društvo, kaj namerava, zakaj tako ljuto napada Kristusa in njegovo cerkev, kje ima največ zaveznikov in da društvo tudi že med Hrvati deluje. V 2. kaže, kako lukavo in prekanjeno se to društvo vriva narodu do srca in v zadnjem 3. uči, kako se ga je varovati. Predmet tega dela je jako važen za človeško družbo in tudi mikavno obravnan. Dobro bi bilo, ko bi tudi Slovenci to brali, ker se skoraj prav tako nam prilega, kakor Hrvatom, — vsaj kakor se nekaj časa sem kažejo pri nas razmere. Vendar se dozdeva marsikomu važnejši drugi del listov, ki govori o Cirilu in Metodu, posebno zdaj, ko se toliko sliši in pisari o odborih za njuno slavnost. Reči moram, da, kdor prebere ta sostavek, temu se v srci nekaj oživi za čast sv. Cirila in Me-

duh kedaj tudi s pipico in mehurjem tobaka koga skušal. Če pustimo pobožno literaturo na strani ter se ozremo nekoliko po našem svetnem slovstvu, pač večkrat lahko čitamo, posebno v Andrejčkovega Jožeta spisih in v Kodrovih romanih, kako tisti z rožički in repom očanca z mehurjem tobakovim in s pipo skuša. Dasi sam pušim in si hočem, kakor sem že omenil, reč premisliti, svetujem vendar drugim in sebi, da vstanovimo bratovščino tudi proti tobaku. Res, če je ktera bratovščina potrebna, je potrebna ta. Dasi, kakor sem rekel, sam tobak kadim, a jezim se vendar, kadar čitam državni proračun, ter vidim, koliko lepih milijonov zanikrno vsako leto z dimom v zrak poženemo.

Res bedasto počenjanje! Potem pa tožujemo, kako nam denarja manjka. Naj bi jaz ne bil pušil, bi mi ne bilo treba od že tako male merice (eno četrtilitra) si še polovice pritrgovati in brat bi bil vendar imel 50 gold. takoj. Oj, da bi jaz toliko poguma imel ter pipico v Donavo zakadil, kako lahko bi vsako leto s 50 in več goldinarji mnogo dobrega storil! A kolikorkrat sem poskušal, tolikokrat je usmiljenje do prijateljice — pipice, pogum zmagalo. Ali zato moram pa zdaj misliti, kje bi se dalo še kaj prisluziti — prihraniti.

Pri hrani? Čas poteka, brat te opominja dane

toča in sicer za Cirila in Metoda kot krščanska junaka, ne kaj družega. Saj prevzvišeni pisatelj ta oddelek lista že pričinja z besedami: „Misliti i pisati o svetima našima apostolima Cirilu i Metodu znači misliti i pisati o samoj svetoj vjeri i cerkvi božjoj medju Slavenima.“ Kot taka ju potem tudi opisuje ozirajoč se na razne papeže, osobito Ivana VIII. in Leona XIII. (Grande munus), zavrača nove napačne hipoteze (Budilovičeve), ki hočejo blagovestnika iztrgati iz naročja naši zapadnji cerkvi (o njih je tudi že govoril „Slovenec“) ter povdarja povsod edinstvo sv. cerkve. Tako polagoma dokaže, da naj ves svet slavi tisočletnico, posebno pa še Hrvatje, ker je (po Blumbergu) prav njihov vladika v Djakovaru naslednik Metodov, ki je baje najprej „sjedio u Srijemu, napose v sadanjem Moroviću“. Zato pravi navdušeni biskup: „Nitko na svietu tko krščansko ime nosi i tko plemenitom dušom i plemenitim srcem svojim za jedinstvom u vjeri i cerkvi teži, ne bi se smio od te svečanosti izključiti, koja sama po sebi i u sebi opomenu nosi, da se braća medjusobno u svetoj vjeri i ljubavi pokriepi i da se porazgovore o sredstvih, koja k svetomu jedinstvu vode.“ Temu pristavlja, ima nakano „i u Velehradu i u Rim otiči“, da sebe in svoje verne priporoči Cirilu in Metodu. Opominja, naj se osnuje odbor, ki bi vredil skupno romanje na oba kraja, namreč na grob Cirilov in Metodov. Ponudi se sam za voditelja in da bi opravljal božjo službo. Da bi se pa vsi mogli vdeležiti slavnosti, odredi za one posebno, ki bodo doma ostali posebno določbo. Po tej določbi pričelo se je praznovanje 13. febr., na predvečer Cirilove smrti. Praznik oznanili so zvonovi po vseh cerkvah in večernice. 14. febr. pela se je slovesno sv. maša in govorila pridiga o sv. Cirilu, popoldne pa krščanski nauk o njegovem življenju in delovanju z večernicami. Razun govorov imelo se je vse ponavljati skozi vso osmino, po maši in večernicah pa še moliti z ljudstvom tri Očenaše in tri Češčena Marije na čast sv. Cirilu in Metodu, da sprosita krščanskim vladarjem sloge, da se zatara krivoverstvo in da se ves svet, posebno Slovani združijo v veri. V to svrhu ima se Očenašem pridevati še posebna molitev „Sv. Cirila in Metoda!“. Treba je ob tej priliki vabiti ljudstvo k spovedi in sv. obhajilu. Tistim, ki slušajo ta glas, podeli 40 dni odpustkov. Prav tako ima se vse vršiti ob prazniku Metodovem 6. aprila, le da se govori na njega ozirajo, in 5. julija pa obema vkupaj na čast — obakrat z osmino. Dalje je zaukazal, da se ob vseh praznikih in nedeljah od 14. febr. do Marijinega rojstva molijo oni tri Očenaši in gornja molitev. Posebno slovesno obhaja naj se „Velika maša“, da se združijo Hrvatje doma z romarji na Velehradu. Na Male maše dan je sklep s „Tedeum“. Naposled daje ukaz, da se tudi v prihodnje oni trije Očenaši, tri Češčene Marije in molitev molijo na dan 14. febr., 6. apr., 5. julija za edinstvo Slovanov v veri.

Proti koncu „poslanice“ omenja še napadov po raznih časnikih, ki jih kratko izpodbije, da so laž in da sovražnikom odpusti, prijateljem zatrjuje, da vé kaj je dolžan cerkvi, narodu in veri.

Drugi del „poslanice“ sem natančneje opisal, ker nekteri podtikajo tisočletnici napačen, neverški pomen in pa da bi morda tudi pri nas odbor za slavnost imel nekako vodilo v svojem delu . . .

Naše slovstvo.

Avstrijsko-ogerska monarhija.

Domovinoznanstvo za 4. razred srednjih šol, imenuje se knjiga, katero je spisal in založil profesor Jesenko in je ravnokar izšla v Ljubljani. Cena 45 kr. Evo vam zopet šolsko knjigo, a ne le šolsko knjigo, marveč knjigo važno vsakemu, kdor se peča s to stroko, in mu je ljub materin jezik. Na 32. straneh ima zgodovino te monarhije noter do l. 1826. Odsihdobje se je avstrijska zgodovina že obravnavala v občini zgodovini, zato se sedaj ne nahaja še enkrat, marveč navedena so le zgodovinska dejanja. — Zemljepis obsega: A. Prirodnoznanjski zemljepis, B. Statistiko, C. Topografijo. V zgodovini št. 17 govori, da se je česki kralj Otakar pogajal tudi za nemško krono. Po drugih virih so pa Otakarju nemško krono ponujali. Pa ne to ne ono ni zgodovinsko dokazano, tedaj bi morda najbolj bilo, da bi se to v šolski knjigi ne omenjalo. Sploh nemški zgodovinarji pri

kralji Otakarji ne pusté dobre dlake, a vendar je kralj Otakar bil ves drugačen, kakor ga nam slikajo njegovi osebni neprijatelji, prevzetni plemenitniki. G. pisatelj je zeló natančen in izbirčen, ni je skoro stvari, ktere bi ne bil zapazil pri statistiki. Tako n. pr. med pridelki omeni tudi hmelorejo v Posavinji na Štajarskem. Lahko bi tukaj rekli, zakaj našteva to, a izpušča drugo, vendar pomislimo, da ni je knjige, ktera bi vsem dajala tega in v taki meri, kakor si to želé. Vendar naj opomnimo le nekaj. — Tabak se prideluje tudi v Bosni in Hrcegovini, g. pisatelju to ni neznan, ker v topografiji pravi, da se okoli Trebinj prideljuje izvrsten, morda bi bilo prav ko bi to stalo tudi na strani 50. — Stran 58. ne omenja Arlske železnice, dasiravno pravi, da se lahko po Bodenskem jezeru prevažujejo celi vlaki, ki pa pridejo po Arlski železnici. Pri topografiji na Štajarskem st. 72 pravi, da so Ljubljanski škofje do l. 1783 stolovali v Gornjem gradu. — Ali je to vzeti v tem pomenu? Leta 1786 je cesar Jožef II. odločil Gornjigrad od Ljubljanske škofiji, a grajščina je ostala Ljubljanskim škofom do današnjega dne. — Škof Ernest grof Attems je v l. 1752—1760 dal podreti staro cerkev ter prizidati velikansko cerkev sv. Fortunata in Mohorja, ki je največa v Lavantinski škofiji, in ni morda nič manjša nego Ljubljanska stolna cerkev. Baje je ta škof resno mislil stolico iz Ljubljane prestaviti v Gornjigrad zaradi necega prepira z Ljubljanskimi meščani, a njegovi nasledniki so to misel opustili, in za l. 1786 tudi o tem ni bilo misliti. — Na str. 85 v topografiji Ogerske dežele pri Vilagos morda ne bila bi odveč l. 1849, pri Zagrebu l. 1879, pri Siseku l. 1591, pri Karlovcu njega zgodovinska važnost. Str. 85 je pa pomota, bodisi iz tega ali onega vzroka. Pri Slankamnu (Slanem kamnu) ni vojeval Princ Evgenij, marveč Ludovik Badenski, sodoben princa Evgeniju, slavni vojskovodja tega časa.

To so malenkosti, ki vrednost knjige prav nič ne pomanjšajo, istotako tudi tiskovne pomote, katerih je pa silo malo. Zapazili smo eno tako str. 55. v 11. v. od zgoraj in v 10. vrsti od spodaj. Brez teh pač ni nobena knjiga, ako plevel tam poruješ, se ti drugej prikaže.

Ako povzamemo vse skupaj, moramo priznati, da knjiga prav posebno ugaja svojemu namenu, a njo mora z radostjo pozdravljati tudi vsak omikan Slovenec in pisatelj bitu hvaležen za njegov trud.

Domače novice.

(G. prof. Pleteršnik) se je žalibog odpovedal, oziroma ni hotel sprejeti izvolitve v c. kr. deželni šolski svet kranjski, rekoč, da mu čas ne pripušča, kterege vsega, kar mu ga čez šolski posel ostaja, porabi za vrejevanje slovensko-nemškega dela Wolfovega slovarja. Voliti se bode toraj moral drug gospod.

(„Glasbena Matica“ v Ljubljani) priredi z gojenci glasbene šole jutri, dne 15. marca 1885, v čitalnični dvorani popoldne ob 3. uri „Javno skušnjo“. Vspored:

1. F. Mendelsohn B: Koračnica iz „Sommernachts-traum“, za 2 klavirja (Sročeno) in godala na lok; Moos L., Moos M., Rupnik J., Dolencec J. in učenci II., III. in IV. oddelka.

Klavir I. oddelek.

2. F. Reiser: „Valček“, za 2 klavirja (Sročeno); Vodušek K., Plečnik J., Verbič J., Dolencec M. — W. Mozart: „Menuetto“, Praprotnik Klotilda. — F. Reiser: „Andantino“, Verhunc Fani. — F. Reiser: „Andante“, 4ročno; Praprotnik K., Verhunc F. — F. Reiser: „Moderato“ za 2 klavirja (Sročeno); Reichmann M., Braun P., Vidie J., Ravnikar H.

Gosli I. oddelek.

3. Homan: „Scherzando“, učenci I. oddelka.
 4. A. Nédved: „Oblakom“, mešani zbor; vsi učenci pevske šole.
- Klavir II. oddelek.
5. R. Volkman: „V mlinu“, za 2 klavirja (Sročeno); Murnik J., Dolencec M., Svetek A., Stegnar R. — Donizetti: Zbor iz opere „Regimentstochter“, Murnik Radoslav. — Flotow: Alegretto iz opere „Stradella“, Svetek Anton. — Bertini: „Etude de Valse“, Dolencec Milan. — Kreutzer: „Allegretto“, Stegnar Rajko.

6. F. Mendelsohn B: „Gospodov dan“, dvoglasni ženski zbor s klavirjem; Moos L., Rupnik J.,

Dolencec J., Stupica M., Kersnik Z., Pucihar M., Moos A., Suha H.

7. C. M. Weber: Arija iz opere „Oberon“, za 2 klavirja (Sročeno); Čelešnik J., Razinger P., Reichmann A., Aléšovec M. — F. Hüntent: „Polonaise“, Reichmann Amalija. — Pleyel: „Adagio“, Čelešnik Josipina. — F. Reiser: „Allegretto“, Razinger Pavla.

Gosli II. oddelek.

8. Homao: „Moderato“, učenci II. oddelek. Klavir II. oddelek.
9. Bertini: „Etude VII.“, za 2 klavirja (Sročeno); Milčinski A., Globočnik M., Tomec J., Slapničar A. — M. Clementi: „Sonatina Nr. I.“ a) „Allegro“, Globočnik Minka, Tomec Jakobina. b) „Andante“, Slapničar Avgusta. c) „Vivace“, Milčinski Angela. — Bertini: „Arija“, Ravnikar Vladimir.

18. I. pl. Zaje: „Večerna“, solo za bariton; Pijanec Ivan.

Klavir II. oddelek.

11. C. M. Weber: „Marš“, za 2 klavirja (Sročeno); Stupica M., Klein R., Praprotnik A., Götzl P. — M. Clementi: „Sonatina Nr. 2“. a) „Allegro“, Klein Rozalija, Götzl Pavla. b) „Andante“, Praprotnik Ana, Stupica Marija. c) „Rondó“, Zajec Alojzija. — R. Södermann: „Koračnica“, Ravnikar Etbin.

12. * * * „Opomin k petji“, mešani zbor; vsi učenci pevske šole.

Gosli III. oddelek.

13. Homan: „Allegro“, učenci III. oddelka. — Homan: „Adagio“, kvartet; Kos J., Gabriel K., Primožič St., Pianek J.

Klavir III. oddelek.

14. B. Richards: „Večerna“, Jeršan Terezina. — F. Mendelsohn: „Pesen brez besedi“, Hofbauer Julita. — F. Kuklau: „Alla Polasca“, Pucihar Marija. — G. Hasse: „Vspomladna pesen“, Tomšič Božidar.

Gosli IV. oddelek.

15. Mazas: „Koncertna etuda“, Kos Janko. — Homan: „Duo“, Primožič F., Gabriel K. — F. v. Suppé: „Viola Solo“, Primožič Štefan.
16. V. Lichtenegger: „Lepa naša domovina“, dvojni ženski kvartet; Moos L., Rupnik J., Stupica M., Dolencec J., Moos A., Kersnik Z., Pucihar M., Suha H.
17. Kalivoda: „Koncertna overtura“, za klavir (4ročno) in godala na lok; Moos Ana, Dev Oskar in učenci II., III. in IV. oddelka.

Klavir IV. in V. oddelek.

18. W. Mozart: „Sonata v F“, „allegro“, Rupnik Jeni. — F. S. Vilhar: „V tihem mraku“, Dolencec Josipina. — F. Chopin: „Mazurka“, Moos Marija.

19. F. Herold: Overtura iz opere „Zampa“, za 2 klavirja (Sročeno); Moss L., Moos A., Moos M., Dolencec J.

20. M. Vilhar: „Sreč“, samospjev s klavirjem; Moos Luiza.

21. J. Haydn: „Sonata“, allegro za klavir; Moos Ana. — Varlanoff-Beyer: „Sarfan“, fantazija za klavir; Dev Oskar. — L. v. Beethoven: „Sonata“ opus 10, allegro molto za klavir; Moos Luiza.

22. A. Sochor: „Popotnica šolska“, za 2 klavirja (Sročeno) in godala na lok; Hofbauer J., Pucihar M., Zajec A., Jeršan J. in učenci II., III. in IV. oddelka.

23. J. Haydn: „Cesarska pesen“, s petjem in godbo; vsi gojenci.

Vstop je dovoljen samo povabljenim gostom, članom „Glasbene Matice“ in narodne čitalnice.

(Kranjska hranilnica) razpošilja svoje letno sporočilo o delovanju in denarnem prometu v minolem letu 1885. Predsednik ji je g. Aleksander Dreo. Premoženje se je l. 1884 pomnožilo za 1,843.488 gl. 99 kr. in ga je sedaj 20,612.990 gl. 93 kr. Kakor navadno, delila je hranilnica tudi letos Miklavževe darove raznim zavodom, društvom in podjetju. Predolga je vrsta, da bi jih naštevali, vendar pa hočemo nekterih omeniti, pri katerih ste senčna in solčna stran preveč v nasprotju, da ji bi slovensko sree z lahko prenašati zamoglo. Tako beremo da so revni dijaki na Kranjski gimnaziji dobili podpore 50 gl. oni v Kočevju pa 100 gl., kakor da bi bili premoženje kranjske hranilnice sami Kočevjarji skupaj nanosili. Ubožna slovenska deška šola v Rudolfovem dobila je 100 gl., premožna luteranska nemška šola v Ljubljani 350 gl. „Glasbena Matica“ so odpravili

z 800 gld. — a kaj še — s petdesetimi goldinarji, filharmonično društvo dobilo je pa osemsto goldinarjev. Zakaj ta grozoviten kontrast? Hvalevredna zdé se nam darila izvirajoče iz človekoljubja in opirajoče se na medsebojno človeško pomoč. Tukaj nam gre v prvi vrsti omenjati 1700 gld., ktere so dobili razni zavodi za sirote in pa Vincencijeva družba, dalje razne podpore gasilnih društev od 50 do 200 gld. — Vsega prometa imela je hranilnica za 34.790.428 gld. 55 kr. Zastavišče posodilo je na 24.837 zastavljenih efektov 101.800 gl., povprečno po 4 gld. 40 kr. Vrnilo se mu je posojilo 101.574 gld. na 25.010 zastavljenih reči.

(Občni zbor društva „Narodni dom“) bode, zato ker se računni o loteriji ne morejo prej skleniti, letos še le meseca maja. Dan določil bode odbor kasneje.

(Prekanjena tatica.) Danes dopoldne je prinesla kmetica s svojo hčerko na trg devet funtov masla in ga je prodajala pred rotovžem. Kako se je razveselila, ko jo je čedno oblečena ženska h krati povprašala za ceno vsega blaga. 52 krajcarjev za funt se pobotati in obe ste veseli urne kupčije. To si je izgovorila mestjanka, da kmetica nese z njo maslo na dom, da ga pokusi še kuharica, ktera ga boče tudi plačala. Uboga kmetica naloži robo svoji hčeri, da jo ponese z mestno gospó. Ta jo zavije v Špitalskih ulicah v kresijo in tú v prvo nadstropje. Na stopnicah pa pravi dekletu, naj dá nji maslo in malo počaka, da ji prinese denar. Revše nevedno stori to, in zaupno čaka in čaka, pa če tudi do poslednjega dne čaka, ne bo dobila niti novcev niti masla nazaj. Goljufna tatica je namreč ubežala z maslom po hodniku v prvem nadstropji in po drugih stopnicah za vodo iz kresije in — križem svet. Lansko leto se je nekaj enacega tudi v Špitalskih ulicah v Pernetovi hiši zgodilo.

(Jako lep sprehod) je zdaj ob levem bregu Ljublanice od mesarskega do Št. Peterskega mostu. cesta skozi in skozi suha notri doli do Janeževega zidu ob tovarni. Tú pa se cedé izpod zidu iz lukenj celi potoki neke tekočine, ki pa ne diši po vijolicah. Ali bi ne mogel sl. magistrat tega odpraviti? Kaj bi bilo, ko bi vsakdo iz svojega dvorišča napeljal gnojnico na cesto? Tú bi se vendar ne smel razloček delati, je li kdo bogat ali reven; kar je nesnažnega, naj nobeden ne sme. Saj bogatin laglje svoje nepotrebne tekočine po podzemeljskem kanalu odpelja, kakor drugi. To tirja snažnost in zdravje, toraj smejšani to gotovo od vsakega, bodisi kdor hoče.

(Služba kovačijskega paznika) je razpisana pri c. kr. rudarskem ravnateljstvu v Idriji. Dotični dobi na mesec po 28 do 32 gold. in prosto stanovanje. Prošnje naj se pošiljajo do 31. marca 1885 na c. k. rudarsko ravnateljstvo v Idrijo. Zahteva se močna osoba, znanje slovenskega in nemškega jezika.

(Za brambovce), kteri se hočejo letošnjih pomladanskih vaj prostovoljno vdeležiti, določil se je čas oglaševanja do 23. marca t. l. pri tukajšnjem brambovskem razvidišči. Vaje se pričnó 2. junija. Za podčastnike ta določba ni veljavna.

(Goriška železnična postaja) dobila bo značaj mednarodne postaje in so se dotične obravnave med Goriško občino ter društvom za plinovo svečavo in pa ravnateljstvom južne železnice že pričele.

(Koroška c. k. kmetijska družba) praznovala je 12. t. m. 120letnico svojega obstanka. Ob tej priložnosti napravil je njen predsednik Edlmann slavnosten govor, v katerem je potrebo edinosti med prebivalstvom dežele povdarjal. Kedo pa je kriv, če ni edinosti? Član XIX., kaj ne da, ki Slovencem svojo pravice pripozna. Ko bi tega ne bilo, bi marsikje ne bilo — prepira.

(Resolucija) sprejela je c. k. koroška kmetijska družba na zabranitev presilnega šnopsarstva, dalje da naj se pospešuje večji pridelek mošta in cenejega piva, da naj bi se takim krčmarjem užitnina odpustila, kteri bi ceno pivo „koritnik“ imenovano točili.

Telegrami.

Budapešt, 14. marca. Spodnja zbornica sprejela je v drugem branji postavo o pokojnini.

Petrograd, 14. marca. Journal de St. Petersburg se čudi neutemeljenemu razburjenju na Londonski in Berolinski borski. Razgovori

o mejnih razpravah po Afganistanu še niso dokočani in si Rusi na vso moč prizadevajo, da bi jih kolikor mogoče praktično in vstrajno rešili, po katerih bi se po onih krajih med Angleži in Rusi mir napravil.

London, 13. marca. Vojni departement je zapovedal, da naj se arzenali v Bombaji in na Bengalskem preskrbé z strelivom vsake vrste. Dalje naj se vse pripravi za mobilizacijo dveh armadnih korov po 28.000 mož pešcev, 8000 mož konjikov in za 80 topov. Admiraliteta bo pa brodovje pripravila.

Tuji.

12. marca.

Pri **Maliči:** Ožbald Lindner, strugar, z Dunaja. — Oser, Polzer, Handl, Schopper, Doekert, Altmann in Thönen, trgovci, z Dunaja. — Št. Behofschitz, trgovec, iz Linea. — Berthold, trgovec, iz Českega. — Anton Zenker, trg. pot., iz Klösterla. — Antonija Springholz, zasebnica, iz Rovinja. — pl. Fichtenau, zasebnica, iz Bleda.

Pri **Stonu:** Tonnelli, trgovec, z Dunaja. — E. Witz, tovarniški ravnatelj, iz Badena. — Milan Ehmel, trgovec, iz Brna. — Peter Mayer, trgovec, iz Wahlena. — Alojzij Domicelj, trgovec, iz Zagorja. — Zenkovich, zasebnica, iz Trsta. — Liebermann, agent, iz Trsta.

Pri **Južnem kolodvoru:** Mat. Gregorio, zasebnik, iz Otočca.

Pri **Avstrijskem caru:** F. Valušič, trgovec, iz Novega grada.

Pri **Virantu:** Pavla Burda, zasebnica. — Podboj, Jos. in Ljudevit Fleš in Janez Pele, obrtniki, iz Ribnice.

Umrlí so:

12. marca. Justus Sustersič, dijak, 19 let, Stari trg št. 3, sušica.

V bolnišnici:

10. marca. Waclav Urbas, gostač, 43 let, hektična mrzlica.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

13. marca.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83 gl. 25 kr.
Sreberna " 5% " 100 " (s 16% davka)	83 " 55 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	108 " 20 "
Papirna renta, davka prosta	99 " 20 "
Akcije avstr.-ogerske banke	866 " "
Kreditne akcije	302 " 50 "
London	124 " 40 "
Srebro	" " "
Ces. cekini	5 " 81 "
Francoski napoleond.	9 " 80 "
Nemške marke	60 " 55 "

Št. 4308.

Razglas.

(1)

Mestni magistrat išče in namerja v najem vzeti prostore, pripravne za

otročje zabavišče,

katero je po sklepu mestnega odbora otvoriti do 1. maja letos.

Treba bi bilo dveh velikih, svetlih, suhih in zračnih, najbolje pritličnih prostorov z vrtom ali dvoriščem poleg, dalje ene navadne sobe in kuhinje; nahajalo pa naj bi se to stanišče ali v šolskem, ali v kolodvorskem ali pa v dvornem mestnem delu.

Ponudbe je bodisi ustno, bodisi pismeno do konca meseca marca izročiti pri podpisnem magistratu.

Mestni magistrat Ljubljanski

dné 13. marca 1885.

Župan: Grasselli.

Za učenca

sprejme takoj pametnega in krepkega mladenčca, ki ima hrano pri svojih ljudeh, v prodajalnico špece-rijskega blaga

M. E. Supan

(2)

na Dunajski cesti.

Na umetne cvetlice,

ki se od pravih naravnih tudi za las ne ločijo, usojam si opozarjati prečast. duhovščino, da jih imam silno krasno in bogato zalogo. Pri meni dobivajo se različne ponarejene cvetlice in zelišča, natanko naravnim podobne. Vse gospode prijatelje cvetlice prijazno vabim naj se v mojem stanovanji na lastne oči prepričajo o dovršenosti tukajšnjih izdelkov. Ob enem čutim pa jako prijetno dolžnost vsem dosedanjim gospodom, ki so pri meni cvetlice za cerkev naročali, najtoplejo zahvalo izreči, združeno s prošnjo da me še nadalje počasté s svojim zaupanjem.

Z odličnim spoštovanjem

Gerti Nekrep

(1)

v Špitalskih ulicah št. 9

v I. nadstropji.

Izvrsten méd

(garantiran pitancec)

v plehastih škatljah po 5 kil (kilo po 60 kr.), škatlja 30 kr., se dobiva proti poštnemu povzetju ali pa proti gotovi plači pri

OROSLAVU DOLENCU,

(1) svečarji v Ljubljani.

Podpisani priporoča prečast. duhovščini in slav. občinstvu svojo

z a l o g o

bruseljskih klobukov

in drugih stvari, kakor

vsakovrstne klobuke za gospode,

posebno pa: **suknene klobuke** (Lodenhüte) v raznih barvah po 2 gl. 20 kr.; **trde klobuke**, najnovejši izdelek, rujave ali črne, dobro blago, po 2 gl. 20 kr.; **svilnate cilindre**, najfinjša roba in najlepši izdelek, po 4 gl. 50 kr.; **klobuke za dečke** po 1 gl. 50 kr.; dalje

srajce za gospode, spodnje hlače, vratnike, kravate

i. t. d.

Z odličnim spoštovanjem

(2)

Ivan Soklič,

poprej **Pribošič,**

v Ljubljani, Gledališke ulice št. 6.

Naročila s poštnim povzetjem se točno izvršujejo.

Karol Ahčin-ova vdova

(3) v Ljubljani,

Francovo nabrežje (za vodo) šte. 13,

se zahvaluje za dosedanje njenemu ranjeemu možu in nji skazano obilno zaupanje in priporoča se častitemu p. n. občinstvu za vsakovrstna

ključarska dela,

izdelovanje vsake baže pohišnega, gospodarskega in drugega železnega orodja, ključavnic, zapahov, okovov itd.

Posebno priporoča pa svojo obširno zalogo **štedilnih ognjišč** vsake velikosti, ki se po želji z vso opravo vred v hišah postavljajo in razpošiljajo.

Vnanja naročila se najtočneje in najurneje izvršujejo. Tudi prevzema napravo **hišnih telegrafov** v vsaki dolgoti in z vso opravo vred, s čemur je dobro založena.

Vse to po najnižjih cenah!

Prodaja zemljišč.

V Volmanovem gradu v Kandiji pri Novem mestu prodajale se bodo takoj po praznikih, to je, od 7. aprila počenši, vsa k gradu spadajoča zemljišča posamezno ali skup s prav vgodnimi pogoji.

Kmetovalcem, kteri se hočejo tú naseliti, imajo prav lepo priliko si večje ali manjše zemljišče pridobiti, skupno ležeče in blizu mesta.

Več o tem pové lastnik Volmanovega grada v Novem mestu. (1)

Terček & Nekrep,

trgovina z železnino

v Ljubljani, mestni trg št. 10,

priporočata stalno, dobro izbrano zalogo **najboljše-ega kmetijskega in poljedel-skega orodja in strojev**, posebno **kr-moreznic in slamoreznic Henrika Lanža v Mannheimu**, kakor tudi druge najboljše izkušene izdelke; nadalje: **Žitne snažnice, vozove, sani, pluge, sesal-nice, cevi za vodnjake in vodnjake same, štedilna ognjišča, peči, oguja in tatov varne kase** itd.; — potem izvrstni **kamniški cement in poljski ma-vec (gips)**; dalje **železnične šine in kovanja za stavbe**, — vse to po naj-nižjih cenah v zalogi in po unanjem naročilu, ki se vsako naglo in natančno izvršuje. (29)